

Alin Ozinian: Karabağ savaşı kaybeden Paşinyan seçimi nasıl kazandı?

Posted on 24/06/2021

Bu sabah kesinleşen seçim sonuçlarından sonra Ermenistan ile ilgilenenlerin aklında tek soru var: “Savaşta kaybeden Paşinyan oyların %53,92’sini alarak seçimi nasıl kazandı?”

Ülkenin SSCB’den ayrıldıktan sonra geçtiği yolu, önceki yöneticilerini, ülkedeki eski yolsuzluk ağlarını ve son 3 yılı takip edecek olursak, anlaşılacak bir şey yok.

Öncelikle Paşinyan’ın zaferine etki eden iki güç ve onların söylem ve eylemleri var; Paşinyan ve Paşinyan’ın eski ana rakibi seçimlerde %21.04 oy alarak ikinci çıkan Ermenistan’ın eski Cumhurbaşkanı Koçaryan ve “yavrusu” - seçimlerde % 5.23 oy alan Paşinyan’ın kadife Devrim ile koltuğundan ettiği Serj Sarkisyan.

1. Savaşta yenilgi konusu ile başlayalım

Ağır yenilginin ardından, bundan sonra muhalefet diyeceğim Koçaryan ve Sarkisyan bloğu Paşinyan’ı suçladılar ve onu bu yenilginin tek sorumlusu olarak gördüler. Bu suçlama Paşinyan’ın “Türk”, “Aliyev dostu”, “Toprak satıcısı”, “Hain” ve daha bir sürü akıl almaz sıfat ile damgalanması ile sürdü.

Paşinyan’ın tabanı ve Paşinyan politikalarından hiç hoşlanmayanların büyük kısmı bile, Ermenistan’ın savaş stratejisinin ve ordunun gücünün 2 yılda ne çökertilemeyeceğinin ne de ihya edilemeyeceğinin farkındaydılar.

Ermenistan’ın kazandığı Karabağ savaşının ardından, Azerbaycan giderek güçlenir,

savunma saniyesine yatırım yaparken, eski liderlerin sırtlarını Rusya'ya dayayıp kendi ceplerini doldurduklarını bugün Ermenistan'da bilmeyen yok.

Bunu ne yazık ki, Koçaryan'a oy veren %21'de biliyor ama onların "hesapları" farklı, o başka bir yazı konusu olabilir.

Özetle, akli selim her yurttaş savaşın yenilgisini tamamen Paşinyan'a yıkmanın yanlış olduğunu anladığı gibi, asıl suçluların kim olduğunu da gayet iyi biliyordu.

2. Paşinyan'ın halkı anlaması, halka bütünleşebilmesi

Beklenmeyen ve çok ağır sonuçlar doğuran savaşın ardından Paşinyan Ermenistan yöneticilerinden ve bölgedeki "Erkek liderlerden" farklı bir yol izledi. Özür diledi. Seçim kampanyasında her gittiği yerde özür diledi, "affedin beni" dedi, "istemezseniz gideceğim, kalıp kalmamamı belirleyecek olan sizsiniz" dedi.

Paşinyan halka, halkın güçlü olduğunu öğretti. Halkın muktedir olduğunu, "yukardakilerin" değil, Ermenistan halkının kendi kaderini çizeceğini uzun uzun anlattı.

Bunu yaparken popülizmin kucağına da düştü, evet. Ama diğer yandan muhaliflerin halkı küçümseyen, yukarından bakan, Paşinyan'ı isteyen "zombidir, çöptür, pisliktir" diyen söylemleri düşünülürse Paşinyan halkın gözünde popülist değil "bizden biri" oldu.

Muhalafet 20 yıl önce yaratılan sözde elit çevresi ile gurur duyarken, Paşinyan "halkın parası ile zenginleşenleri yok etme" sözü verdi meydanlarda. Onlar Paşinyan'a hain deyince, Paşinyan muhaliflere hırsız dedi, halk düşmanı, dedi.

3. Paşinyan "eski rejime" karşı en güvenilir liman oldu

Paşinyan'a rakip olan Koçaryan'ın tekrar ülkeyi yönetebilecek olma şansı, insanların büyük kısmını rahatsız etti. Bu açıdan Paşinyan'ın politikalarını beğenmeyenler bile sadece Koçaryan yeniden hükümete gelemesin diye Paşinyan'ı seçtiler. Kısaca, Paşinyan dışında daha iyi bir alternatif bulamadılar, oyların irili ufaklı 24 parti içinde erimesini istemediler.

Bu yönelim sadece Koçaryan'ın geçmişi ile değil bugünü ile de ilgili.

Öncelikle Paşinyan'ı savaş dahil her konuda eleştiren muhalefet, seçim kampanyası sırasında kendi yapacağı değişikliklerden hiç bahsetmesi.

Bunu en basit şu örnekte görebiliriz. Azerbaycan ile imzalanan, muhalifler tarafından "Azerbaycan'a toprak hediye edilen" ateşkesinin kabul edilemez olduğunu söyleyen muhalefet Rusya'nın aracı olduğu bu ateşkesi nasıl iptal edeceğini, (onaylamadıkları, vatan hainliği saydıklarına göre kendilerinin uygulamaması gerekiyor) belirtmediler.

Ermenistan ordusunun ve savunma stratejisinin nasıl güçleneceği hakkında vaadlerde bulunmadılar. Tek yaptıkları Rusya ile ilişkilerin iyi olacağına dair üstü kapalı açıklamalar yapmaktı. Diğer yandan bu "iyi ilişkilerin" nasıl tahsis edileceğine dair yol haritası sunmadıkları gibi, Paşinyan ve Rusya'nın arasının kötü olduğuna dair de kanıtlar masaya koyamadılar.

Kısaca Koçaryan'ın "Bu Türkten (Paşinyan) ülkeyi kurtarmalıyız" çağrısı kabul görmedi, bu kadar yıkıcı bir yenilginin ardından sonra bile "milliyetçilik kartını" Ermenistanlılar satın almadılar.

Paşinyan döneminde köylere, kasabalara yapılan yollar, okullar, ana okulları, çiftçiye ve köylüye verilen krediler akıllarda kaldı. Paşinyan "Yaptım gördünüz, daha fazlasını yapacağım!" dedi.

4. Rusya Paşinyan düşmanı değil

Seçimin ertesi sabahı Kremlin sözcüsü Peskov'un Paşinyan'ı tebrik etmesi, Paşinyan'ın seçim gecesi ilk teşekkürü ABD'den hemen önce Rusya'ya yapması, tüm bu "Rusya Paşinyan'a düşman şüpheleri" bertaraf ediyor.

Rusya Paşinyan ile çalışabiliyor, çalışıyor da. Paşinyan da dışarıdan sanıldığı gibi Rusya düşmanı bir Ermenistan yaratmayı hiç istemedi. Son Karabağ savaşındaki yenilginin Rusya'nın Ermenistan'ı Paşinyan için cezalandırması tezi ise ilk günden beri alıcısı çok ama temeli zayıf bir bakış açısı.

"Rusya Paşinyan'ı düşürdü düşürecek" diye bekleyenler için sanırım dönüm noktası Ermenistan Genel Kurmayı başkanlığında üst düzey rütbeli askerlerin savaş sonrasında Paşinyan'ın istifası istedikleri mektubu oldu. Paşinyan'ın "Askeri muhtıra" olduğunu söylediği mektup Rusya'ya "Gelin!" çağrısı gibi okunsa da kimsenin gelmediği ve gelmeyeceği aşikardı...

5. Muhalefetin tavrı

Muhalefet 20 yıl sürdürdüğü üstenci tavrını seçim sonuçları açıklandıktan sonra da devam ettirdi. "Köylü seçmemeli" diyenlerden "Vatanı elinizle Türklere hediye ettiniz salaklar" diyenlere kadar, halkı küçümseyen, siyasetten anlamadığını iddia eden söylemler yine yükseldi.

Bu seçimlerde aslında halka hakaret edenler, halkın birlik olmasını, yurttışı yüceltene oyu vermesini sağladılar.

Muhalefetin sonuçlara itiraz edebileceği ve sokak gösterileri/saldırıları gerçekleştirileceği riski de halkı rahatsız ediyordu. Sandıktan çıkan sonucu gören muhalefetin böyle bir

“organizasyona” gidecek morali ya da gücü sanıyorum yok.

Paşinyan kendi başkanlığında hızlıca hükümetin kurulacağını ilan etti. Sonuçlar için her bölgeye tek tek teşekkür etti. Ne yazık ki Paşinyan dışında parlamentoya iki ana muhalif Koçaryan ve Sarkisyan partileri girecek. İrili ufaklı 20 parti ve o partideki değerli gerçek muhalifler birleşebilseydi, bugün Paşinyan’ın karşısında daha ciddi, daha donanımlı, daha eğitilmiş ve vizyonlu ve daha gerçekçi bir muhalefet olurdu bu da kuşkusuz Ermenistan için çok olumlu olurdu.

6. 2018 ruhu

2018’de Ermenistan’da Kadife Devrim yaşandı.

Azerbaycan 2003’ten itibaren Aliyevlerin babadan oğula miras devlet anlayışını kabullenmişti. Türkiye 2015’den itibaren daha da otoriterleşmiş, hukuksuzluğun önde gittiği bir ülke haline geliyordu. Rusya’da 20 yıldır süren ve güçlenen Putin iktidarda, İran’ın İslam rejimi derken arada sıkışan Ermenistan iç siyaseti kötülüyordu.

2018 baharında, çoğunluğu genç yüzbinlerce kişi, eski cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan’ın, anayasayı değiştirerek üçüncü kez göreve gelmesine dur dedi. Eşine az rastlanan türden bir protesto ile Sarkisyan’ın seçim sonrası çiçeği burnundaki hükümetini yıktı, hareketin öncüsü Paşinyan’ı seçti.

Bu zafer Batı’dan gerektiği desteği göremedi, buna en büyük etki sanıyorum, ABD başkanı Trump’ın hem ülkesini hem dünyayı sürüklediği tuhaf dönem oldu. Avrupa da Ermenistan’daki bu demokrasi hareketine gerektiği değeri vermedi.

Devrimin hemen ardından gelen Karabağ savaş yenilgisi, “Güvenlik ve istikrar sunacak demokratik olmayan rejim” bizim halkı seçtiği demokratik düzenenden yoksa daha mı iyidi

sorusunu sordursa da, halk Ermenistan'da demokrasiyi seçti.

Paşinyan verdiği sözleri tutabilecek mi, Ermenistan'ı daha iyi bir geleceğe taşıyabilecek mi? Şimdi asıl konu o, talik edip göreceğiz.

Kaynak: kronos34.news